

DharmaGaia

Prorok

Chalíl Džibrán

Chalíl Džibrán
Prorok

DharmaGaia 2009

Z anglického originálu přeložila Pavla Piňosová

Katalogizace

KATALOGIZACE V KNIZE – NÁRODNÍ KNIHOVNA ČR

Gibran, Kahlil

Prorok / Chalíl Džibrán ; [z anglického originálu ... přeložila Pavla Piňosová]. – Vyd. 1. – Praha : DhármaGaia, 2009. – 92 s.

Název originálu: Prophet

821.111–1 * 17.02 * 13 * 2–587

– *smysl života – duchovní aspekty*

– *životní moudrost*

– *mystika*

– *anglicky psaná poezie*

– *poezie v próze*

821.111–1 – *Anglická poezie, anglicky psaná* [11]

Translation © Pavla Piňosová – heirs, 2009

Czech edition © DhármaGaia, 2009

ISBN 978–80–7436–003–9

ALMUSTAFA, vyvolený a milovaný, který byl úsvitem svého vlastního dne, čekal dvanácte let v městě Orfalu na svou loď, až se vrátí a odveze ho zpět na ostrov, kde se narodil.

A v dvanáctém roce, sedmého dne jelúlu, měsíce sklizně, vystoupil na pahorek za městskými hradbami a hleděl na moře; i ušel svou loď, která vyplouvá z mlhy.

Tu se prudce otevřely brány jeho srdce a jeho radost letěla nad mořem do dálky. I zavřel oči a modlil se v tišinách své duše.

Když však sestoupil z pahorku, zmocnil se ho smutek, a jeho srdce se tázalo:

Což lze odejít pokojně a bez zármutku? Nikoli, toto město neopustím bez rány v duši.

Dlouhé byly dny bolesti, které jsem trávil v jeho zdech, a dlouhé byly noci mého osamění; a kdo se

dovede odloučit bez lítosti od svého žalu a od své osamělosti?

Rozhodil jsem v těchto ulicích příliš mnoho střípků ducha a přemnoho nahých dítek mé touhy chodí po těchto pahorcích, a já se od nich nemohu vzdálit bez tíhy a bolesti.

Není to roucho, co zde dnes odkládám, nýbrž kůže, kterou sdírám svýma vlastníma rukama.

Ani to není myšlenka, co za sebou zůstavuji, nýbrž srdce, posvěcené hladem a žízní.

Přesto však nemohu déle otálet.

Moře, jež k sobě volá všechny bytosti, volá i mne, i musím se plavit.

Neboť zůstat — být za noci hodiny žhnou — znamená zmrznout a vykristalizovat a uvěznit se v konečné podobě.

Bylo by krásné vzít s sebou všechno, co zde jest. Avšak jak bych mohl?

Hlas nemůže nést jazyk a rty, jež mu daly křídla. Sám se musí vydat do éteru.

A sám a bez svého hnízda vzlétne orel vstříc slunci.

Tu dospěl na úpatí pahorku, i obrátil se znovu k moři a uzřel svou loď blížít se k přístavu a na její přídi námořníky, muže své vlasti.

A jeho duše na ně volala a on pravil:

Synové mé dávné matky, vy jezdci přílivů
a odlivů,

jak často jste pluli v mých snech! A nyní přicházíte v mém procitnutí, které je mým hlubším snem.

Jsem připraven jít a má dychtivost již rozepjala plachty a očekává vítr.

Jen jeden doušek tohoto tichého vzduchu ještě vdechnu, jen jedním milujícím pohledem se ještě ohlédnu,

a pak stanu mezi vámi, mořeplavec mezi mořeplavci.

A ty, širé moře, nikdy neusínající matko, jež samo jsi mírem a volností pro řeku a bystřinu,

jen jedním zákrutem tento proud ještě proteče, jen jednou ještě zašumí v těchto lukách,

a pak k tobě přijdu, bezmezná kapka k bezmeznému oceánu.

A jak kráčel, viděl z dále muže a ženy, jak opouštějí svá pole a vinice a spěchají k městským branám.

A slyšel, jak jejich hlasy volají jeho jméno a jak křičí od pole k poli sdělující si navzájem, že připlula jeho loď.

I řekl si:

Má se snad den rozloučení stát dnem
shromáždění?

A má to znamenat, že můj předvečer byl vprav-
dě mým úsvitem?

A co mám dát tomu, kdo opustil svůj pluh vpros-
třed brázdy, nebo tomu, kdo zastavil kolo svého
vinného lisu?

Stane se mé srdce stromem obtíženým ovocem,
které bych mohl sklídit a rozdat jim?

A budou mé tužby prýštit jako pramen, abych
mohl naplnit jejich číše?

Jsem harfou, aby se mne mohla dotýkat ruka
mocného, či flétnou, aby mnou mohl procházet
jeho dech?

Jsem hledačem tišin, a jaký poklad jsem v tiši-
nách našel, že jej mohu s jistotou rozdávat?

Je-li toto má hodina sklizně, v jakých polích jsem
sel zrno a v jakých nevzpomínaných dnech?

Je-li toto skutečně chvíle, v níž pozvedám
svou lampu, není to můj plamen, jenž v ní bude
hořet.

Prázdnou a tmavou zdvihnu svoji lampu
a strážce noci ji naplní olejem a sám ji také
rozžehne.

Tyto myšlenky vyslovil. Avšak mnohem více zůstalo ještě nevyřčeno v jeho srdci, neboť sám nemohl vyjádřit svého hlubšího tajemství.

A když vstoupil do města, šel mu v ústrety veškeren lid a volal k němu jakoby jediným hlasem.

A v čele stáli starší města a žádali:

Neodcházej nám ještě.

Byl jsi polednem v šeru našeho žití a tvé mládí nám dalo sny ke snění.

Nejsi mezi námi cizincem ani hostem, jsi náš syn a náš vroucně milovaný.

Nezarmucuj ještě naše oči, aby hladověly po tvé tváři.

A kněží a kněžky mu říkali:

Nedovol mořským vlnám, aby nás teď rozdělily, a rokům stráveným mezi námi, aby vyvanuly ve vzpomínku.

Procházel jsi mezi námi jako duch a tvůj stín byl světlem na našich tvářích.

Velmi jsme tě milovali. Ale naše láska neměla slov a byla zastřena závoji.

Nyní však k tobě volá pozvedajíc hlas a chtěla by před tebou stanout odhalena.

A tak tomu bylo vždy, že láska nezná svou vlastní hloubku až do hodiny rozloučení.

A přicházeli i jiní a zapřísahali ho. On jim však neodpovídal. Jen schýlil hlavu; a ti, kdo stáli blízko, viděli, jak mu na hrud' kanou slzy.

A on a lid se vydali na velké náměstí před chrámem.

A tu vyšla ze svatyně žena jménem Almitra. Byla to věštkyně.

A on na ni pohleděl s nesmírnou něhou, neboť ona to byla, jež ho vyhledala a uvěřila v něho hned prvního dne, kdy byl v jejich městě.

I pozdravila ho a řekla:

Proroku Boží, pátraje po nejzazší mezi ses dlouho snažil odhadnout, jak daleko se nachází tvá loď.

A nyní tvá loď připlula, a ty se nevyhnutelně musíš dát na cestu.

Tvá touha po zemi tvých vzpomínek a po příbytku tvých velkých přání je hluboká; a naše láska by tě neměla poutat a naše potřeby zadržovat.

Leč o jedno tě prosíme, abys k nám před svým odchodem ještě promluvil a obdaroval nás ze své pravdy.

A my to odevzdáme svým dětem a ty opět svým dětem, a tak to zůstane zachováno.

Ve své samotě jsi sdílel naše dny a ve svém bdění jsi naslouchal pláči a smíchu našeho spánku.

Nyní nám tedy odhal, co v nás je, a sděl nám vše, co ti bylo zjeveno o tom, co jest mezi zrozením a smrtí.

A on odpověděl:

Lide orfaleský, o čem mohu mluvit než o tom, co se právě teď hýbe ve vašich duších?

I řekla Almitra: Mluv k nám O LÁSCE.

A on zdvihl hlavu a pohlédl na lidi, a nad nimi se rozprostřelo ticho. I pravil hlasem velikým:

Jestliže na tebe pokyne láska, následuj ji,
třebaže její cesty jsou tvrdé a srázné.

A ovanou-li tě její křídla, oddej se jí,
třeba se můžeš zranit o meč ukrytý v jejich
perutích.

A promluví-li k tobě, uvěř v ni,
třebaže její hlas může rozmetat tvé sny, jako se-
verák poplení zahradu.

Neboť stejně jako tě láska činí králem, tak tě
i přibije na kříž. Stejně jako ti dává růst, tak prová-
dí i tvůj průklest.

Stejně jako vystupuje k tvému vrcholu a laská
tvé nejněžnější výhonky chvějící se na slunci,
tak i sestoupí k tvým kořenům a otřese jejich
srůstem s půdou.

Sklízí si vás jako snopy obilí.
Vymlacuje vás, aby vás obnažila.
Prosévá vás, aby vás zbavila plev.
Vymílá vás doběla.
Hněte vás, dokud nezvláchníte;

a pak vás postoupí svému posvátnému ohni,
abyste se stali posvátným chlebem pro posvátnou
hostinu Boží.

To všechno láska na vás vykoná, abyste mohli
poznat tajemství svého srdce a v tomto poznání
se stát částičkou srdce života.

Jestliže však ve své malodušnosti budete vyhle-
dávat jenom poklid lásky a požitky lásky,
potom lépe učiníte, přikryjete-li svoji nahotu
a odejdete z mlatu lásky
do světa, v němž se nestřídají roční doby
a kde se budete smát, ale ne veškerým svým smí-
chem, a budete plakat, ale ne veškerými svými
slzami.

Láska nedává nic než sebe samu a nebere nic
než ze sebe samy.

Láska neovládá ani nebude ovládána;
neboť lásce postačuje láska.

Miluješ-li, neměl bys říkat „v mém srdci je Bůh“,
nýbrž spíše „jsem v srdci Božím“.

A nedomyšlej se, že můžeš lásce určovat směr,
neboť láska, uzná-li tě hodným, povede tebe.

Láska nemá jiného přání než naplňovat sebe samu.

Leč miluješ-li a musíš-li již mít nějaká přání, měj tato:

Roztát a běžet jako potok zpívající noci svou píseň.

Poznat bolest z přemíry něhy.

Být poraněn vlastním pochopením lásky;
a krvácet dobrovolně a radostně.

Probouzet se za úsvitu s okřídleným srdcem
a vzdávat díky za další den lásky;

odpočívat v poledne a rozjímat o extázi lásky;
vracet se večer domů s vděčností;

a pak spát s modlitbou za milovaného v srdci
a s písni chvály na rtech.

I promluvila Almitra znovu a řekla:
A co MANŽELSTVÍ, mistře?

A on odpověděl, řka:

Byli jste pospolu zrozeni a pospolu budete
navždy.

Budete pospolu, až bílá křídla smrti rozpráší
vaše dny.

Ó budete pospolu i v mlčenlivé paměti Boží.
Avšak dopřejte prostor vaší pospolitosti.

A dovolte nebeským vánkům, ať tančí mezi
vámi.

Milujte se navzájem, avšak nespoutávejte se
láskou:

Nechť je spíše mořem vlnícím se mezi břehy va-
šich duší.

Plňte si navzájem číše, nepijte však z jedné číše.

Dávejte jeden druhému ze svého chleba, nejez-
te však z téhož krajíce.

Zpívejte a tančete spolu a radujte se, avšak po-
nechte jeden druhého, aby byl sám,

tak jako jsou samy struny loutny, byť se chvějí
touž hudbou.

Dávejte svá srdce, ne však do rukou druhého.
Neboť vaše srdce může pojmout jen ruka Života.
A stůjte při sobě, ne však příliš blízko při sobě,
neboť odděleně stojí i sloupy chrámu
a dub neroste ve stínu cypřiše a cypřiš neroste
ve stínu dubu.

A jedna žena, která chovala v náručí nemluvně,
řekla: Mluv k nám O DĚTECH.

A on pravil:

Vaše děti nejsou vašimi dětmi.

Jsou syny a dcerami touhy Života po sobě
samém.

Přicházejí skrze vás, ale nikoli od vás,
a třebaže jsou s vámi, přece nepatří vám.

Můžete jim dát svoji lásku, nikoli však své
myšlenky,

neboť ony mají své vlastní myšlenky.

Můžete dát domov jejich tělům, ne však jejich
duším,

neboť jejich duše sídlí v domě zítřka, který vy ne-
můžete navštívit ani ve svých snech.

Můžete se snažit, abyste byli jako ony, nesnažte
se však připodobnit je sobě,

neboť život nekrácí zpět a nezdržuje se
u včerejška.

Jste luky, z nichž jsou vaše děti jako živé šípy vy-
sílány kupředu po stezce nekonečna.

Lučištník určuje cíl a napíná vás svou mocnou si-
lou, aby jeho šípy putovaly směle a daleko.

Nechť je vám ohýbání v Lučištníkových rukách
radostí;

neboť právě jako miluje letící šíp, tak miluje
i pevný luk.

○ *autorovi*

Chalíl Džibrán (1883–1931), světově proslulý libanonsko-americký básník, malíř, sochař a filosof, pocházel z prostředí maronitských křesťanů. Díky univerzální symbolice a filosofické hloubce však jeho díla inspirují čtenáře na celém světě.

Džibrán odešel ve čtrnácti letech spolu s rodinou z Libanonu do USA; studoval v Bostonu, později v Bejrútu a Paříži a od roku 1920 žil a tvořil v New Yorku. Psal arabsky a později anglicky; proslul především krátkými básnickými prózami, parabolami, aforismy a básněmi (Šílenec; Zvěstovatel; Písek a pěna; Ježíš, syn člověka; Poutník; Bohové země; posmrtně Zahrada prorokova).

Prorok (The Prophet), filosofická báseň v próze týkající se zásadních témat lidského života a smrti, je Džibránovo vrcholné dílo, díky němuž se stal legendou ještě za svého života. Kniha byla přeložena do desítek jazyků a vyšla ve stovkách vydání.

O překladatelce

Pavla Piňosová (1955–2005) se kromě svého občanského povolání zemědělské inženýrky celý život věnovala hlubinnému sebeobjevování a předmětům souvisejícím se základními otázkami života — východní i křesťanské filosofii, transpersonální psychologii, genetice, astrologii a zkoumání symbolů. Nelze říci, že by se na kterýkoli z těchto oborů specializovala; zabývala se spíše obecnými souvislostmi mezi nimi.

Prorok ji fascinoval, inspiroval, povzbuzoval a jako Bible provázal po celý život. Vybrušování překladu jazykově i obsahově náročného originálu se věnovala mnoho let. Džibránovy paradoxní pravdy se shodovaly s jejím vlastním hlubinným poznáním skutečnosti, do textu byla proto schopna nahlížet zevnitř. Díky tomu se jí podařilo převést i nejobtížnější pasáže věrně do češtiny.

Obsah

Lod' připlouvá	5
O lásce	12
O manželství	15
O dětech	17
O dávání	19
O jídle a pití	22
O práci	24
O radosti a žalu	28
O domech	30
O oděvu	33
O kupování a prodávání	34
O zločinu a trestu	36
O zákonech	40
O svobodě	42
O rozumu a vášni	45
O bolesti	47
O poznání sebe sama	49
O vyučování	51
O přátelství	52

O mluvení	54
O čase	56
O dobru a zlu	58
O modlitbě	61
O požitku	63
O kráse	66
O náboženství	69
O smrti	72
Rozloučení	74

Závoj, který zastiňuje vaše oči, zvednou
ruce, které jej tkaly,
a jíl, jenž uzavírá vaše uši, vyjmou prsty,
které jej hnětly.
A budete vidět.
A budete slyšet.

Přesto však nebudete lkát, že jste zakusili
slepotu, ani litovat, že jste byli hluší,
neboť toho dne poznáte, že ve všech
věcech se skrývá smysl,
a budete žehnat temnotě, jako byste
žehnali světlu.

(Rozloučení)

DharmaGaia
Knížky pro přemýšlivé lidi

9 788074 360039